

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr.Pintér András Pál ügyvéd által képviselt felperesnek, dr.Mogyórosi Mihály ügyvéd által képviselt alperes ellen, **fuvardíj megfizetése** iránt, a Fővárosi Bíróságon 8.G.41.042/2002. számon indult, és a Fővárosi Ítéltábla 2007. március 13-án kelt, 10.Gf.40.498/2006/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében, melyben a felperes pernyertessége érdekében, a dr.Hargitai László ügyvéd által képviselt valamint az alperes pernyertessége érdekében, a Kamarás és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt beavatkozó beavatkozott, a jogerős ítélet ellen az alperes jogi képviselője útján előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság, 10.Gf.40.498/2006/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek, 50.000 (ötvenezer) Ft, a felperesi beavatkozónak 10.000 (tízezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak incs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes, mint fuvarozó, keresetében 324.200 Ft és ennek 2002. május 12-étől, a kifizetésig járó törvényes kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest fuvardíj tartozás címén.

A szállítványozó alperes a kereset elutasítását kérte. Annak összegszerűségét elismerte, jogalapját a Ptk.503.§ /1/ bekezdésére hivatkozással, a rakomány megsérülése miatt vitatta. Mint az érdekében beavatkozó megbízó szállítványozója, a fuvarozást végző felperessel szemben, a Ptk.517.§ /1/ bekezdése alapján, viszontkeresetet terjesztett elő. Kérte a felperest kötelezni 2.476.758 Ft és annak 2002. április 1-étől a kifizetés napjáig járó évi 5 %-os késedelmi kamata megfizetésére. Követelésének összegét 1.992.738 Ft ellenértékében, 247.200 Ft utazási költségben, 150.000 Ft szakértői díjban, 739.020 Ft daruzási és 12.900 Ft tárolási költségben jelölte meg. Előadta, hogy a fuvarozandó áru rakodásánál, a felperes alkalmazottja, a gépkocsivezető jelen volt. E személynek észlelnie kellett volna, hogy a gépjárműre felhelyezett márványtáblákat tartó állvány nem alkalmas a biztonságos szállításra. Meg kellett volna tagadnia a fuvarozást, vagy legalább a fuvarlevélen fenntartását közölnie kellett volna. Ez utóbbi esetben mód lett volna a feladóval szembeni igény érvényesítésre.

A felperes a viszontkereset jogalapját és összegszerűségét is vitatva, annak elutasítását kérte. Hivatkozott a kárigény időelőttiségére, mivel az alperes az alperesi beavatkozó részére kártérítést nem fizetett. Az 1971. évi 3. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett, a nemzetközi közúti áru fuvarozás szerződésről szóló Genfben, az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény (a továbbiakban: CMR) 17. Cikk 4/c pontja alapján tagadta, hogy a fuvarozás során az áruban bekövetkezett kárért felelősség terheli. Előadta, hogy a rakomány megdőlése és az áru sérülése, a feladó által végzett helytelen rakodás következménye. Utalt arra is, hogy a CMR 23. Cikke, illetve 25. Cikke értelmében, a kártérítési felelősségének fennállása esetén sem lenne köteles, a teljes kártérítési összeg megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy a feladó a fuvarlevélen a CMR 23.Cikk 3. pontjában meghatározott értéket meghaladó bevallott értéket nem tüntetett fel. A CMR 26.Cikke alapján, az áru megsérüléséhez fűződő különleges kiszolgáltatási érdek összegét szintén nem határozta meg.

A felperes pernyertessége érdekében a felperes felelősség biztosítója, az alperes érdekében pedig a megbízó, a rakomány címzettje, a perbe beavatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek, 15 nap alatt 324.200 Ft-ot, és ennek 2002. május

12-étől a kifizetésig járó késedelmi kamatait. Az alperes viszontkeresetét elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy fizesse meg a felperesnek és az oldalán beavatkozónak az eljárás során felmerült perköltségeit.

Az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában kifejtette, hogy a felperes, mint fuvarozó és az alperes mint szállítmányozó között, a Ptk.488.§ /1/ bekezdése szerint fuvarozási szerződés jött létre. A küldemény országhatáron túli továbbítására tekintettel, a Ptk. 506.§ /1/ bekezdése alapján, a jogvita eldöntése során, a CMR rendelkezései voltak irányadók. A felek nyilatkozatai alapján azt vizsgálta, hogy a CMR 17.Cikk /1/ bekezdése értelmében, a felperes felelős-e az áru átvétele és kiszolgáltatásának időpontja között az áruban bekövetkezett sérülésért. Fennállnak-e a CMR 17.Cikk 2. pontjában, illetve 4/c pontjában és a 18.Cikk 2. pontjában írt felelősség alóli mentesülésének feltételei.

A felperes alkalmazásában állt, a fuvarozást lebonyolító gépkocsivezető tanúvallomása alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az áru felrakását a gépkocsivezető jelenlétében, a feladó végezte. Az elsőfokú eljárás során beszerzett szakértői véleményben foglaltakra alapítva, arra következtetett, hogy a fuvarozandó márványlapok megtámasztásához felhasznált acélállvány nem megfelelő magassága és szilárdsága okozta az áruban keletkezett kárt. A szakértő nyilatkozata alapján megállapította azt is, hogy e hiányosságok felismerése, a berakodáskor jelenlévő gépkocsivezetőtől nem volt elvárható. Nem terhelte továbbá az erre vonatkozó, fuvarozói fenntartásának a fuvarlevélen történő feltüntetési kötelezettsége sem. A CMR 8.Cikk 1. pontja szerint ugyanis, az árudarabok számára, jelére és sorszáma, illetve az áru és az árucsomagolásának külső állapotára nézve állt fenn ellenőrzési kötelezettsége. Az állvány szilárdsága és kiviteli állapota e körbe nem tartozott. Annak a szállításra való alkalmasságát a márványtáblákat forgalmazó, kellő szakmai ismerettel rendelkező feladónak kellett volna vizsgálnia. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes, a CMR 17.Cikk 4/c pontja alapján, mentesül az áru átvételének és kiszolgáltatásának időpontja között bekövetkezett károkért való felelősség alól. Az áru felrakását ugyanis a feladó végezte. Az alperes, a CMR 18.Cikk 2. pontja alapján az őt terhelő bizonyítás ellenére nem igazolta, hogy a bekövetkezett sérülés nem a berakodásra visszavezethető okból keletkezett. A Ptk.499.§ /1/ bekezdése szerint köteles ezért, a felperes részére a fuvardíjat megfizetni. A viszontkereseti kérelem alapján a felperes marasztalására, megalapozottan, igényt nem tarthat. Az elsőfokú

bíróság kifejtette ugyanakkor, hogy a felperes alaptalanul hivatkozott az alperes által előterjesztett követelés időelőttiségére. Az alperes ugyanis a Ptk.517.§ /1/ bekezdése alapján, szállítmányozóként jogosult volt megbízójának igényét a felperessel szemben érvényesíteni.

Az alperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárás során, az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alperest, a felperes és a felperesi beavatkozó másodfokú perköltségeinek megtérítésére.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint, az elsőfokú bíróság a tényállást kellően feltárta, abból helytálló jogi következtetést vont le. A CMR szerinti bizonyítási terhet helytállóan telepítette. A szakértői és a tanúbizonyítás eredményének okszerű mérlegelésével állapította meg, hogy az alperes a CMR 18.Cikk 2. pontjában foglaltaknak megfelelően, nem bizonyította, hogy az áru sérülése nem a 17.Cikk 4/c pontja alapján következett be.

Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy eltérő jogi következtetés levonására a fellebbezésben előadottak sem adtak alapot. A gépjárművezető tanúvallomásából, illetve a 2002. október 9-én kelt A/9. sorszám alatt csatolt, feladó által tett nyilatkozatból arra kellett következtetni, hogy a felrakást, a feladó végezte. A gépjárművezető a gépjárműre vonatkozóan adott információkat a túlsúly elkerülése érdekében. Az acélbak platón történő elhelyezését módosíttatta, illetőleg hevederrel további rögzítést végzett. A perben kirendelt szakértő a kár keletkezését nem az állvány rossz elhelyezésére, hanem annak szerkezeti alkalmatlanságára vezette vissza. Nem vitásan utalt arra, hogy a rögzítés sem volt megfelelő. Álláspontja azonban az volt, hogy a megfelelő rögzítés sem akadályozta volna meg a kár bekövetkezését. A másodfokú bíróság erre tekintettel a gépjárművezető felrakáskori, kárt okozó közrehatását, az alperes állításával szemben nem tudta megállapítani.

A másodfokú bíróság alaptalannak tartotta az alperes azon érvelését is, hogy a gépjárművezetőnek, az acélbak mérete láttán meg kellett volna tagadnia a fuvar teljesítését. Álláspontja ugyanis az volt, hogy a gépjárművezetőnek nem kellett arra vonatkozó szakmai ismerettel rendelkeznie, hogy az állvány és a márványtáblák között fennálló, szemmel látható méretkülönbség az állványt alkalmatlanná teszi az áru rögzítésére.

A másodfokú bíróság alaptalannak tartotta az alperes azon kifogását is, hogy a perben kirendelt igazságügyi szakértő vizsgálat nélkül

tett szakmai megállapítást az acélbak szilárdságára, és jelölte meg annak hiányosságát a kár okaként. A szakértő ugyanis a rendelkezésre bocsátott dokumentumok, illetve fényképfelvételek alapján, méretarányos rajzot készített. Az acélállványzatot modellezte. Annak és a perbeli árunak, a platón történő elhelyezése, rögzítése alapján vont le következtetéseit. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy az alperes nem jelölte meg, hogy miért tartja aggályosnak a szakértő vizsgálati módszereit. Nem adott elő olyan tényt, vagy bizonyítékot, amely a szakértő szakmai megállapításának megdöntésére alkalmas lett volna.

A másodfokú bíróság azt az alperesi állítást is alaptalannak tartotta, hogy a felperes akadályozta a feladóval szembeni igényérvényesítést. A peres felek között folytatott levelezésekből ugyanis kitűnik, hogy a felperes a kárigénnyel kapcsolatos, elutasító álláspontját az alperessel 2002. július 25-i, illetve 2002. október 24-i levelében közölte. Utalt rá, hogy a felperesi beavatkozó is, mint a felperes biztosítója, csak 50 %-ban fogadta el a kártérítési igény alaposságát, a helytelen felrakódásra és csomagolásra hivatkozással.

Az alperes a jogerős ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében kérte annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, a felperesnek 2.476.750 Ft és ennek 2002. április 1-től a kifizetés napjáig járó évi 5 %-os kamata megfizetésére kötelezését.

A támadott határozat jogsértését a CMR 17. Cikkére, a Ptk.490.§-ára, 501.§-ára, 520.§-ára hivatkozással jelölte meg. Vitatta, hogy az eljáró bíróságok a felperes felelősség alóli mentesülésére okot adó körülményeket helytállóan állapították meg. A felrakás során a fuvarozó tevékeny közreműködésére, az árunak a fuvarozó általi végső rögzítésére, a márványtáblákat rögzítő állvány szemmel felismerhető alacsony méretére, illetve az áru csomagolására vonatkozó fuvarlevélen feltüntetett fenntartás hiányára tekintettel álláspontja az volt, hogy a felperes kártérítési felelőssége fennáll. A korábbi eljárások során kifejtettel azonosan hivatkozott arra is, hogy az acélbak anyagának és statikai jellemzőjének vizsgálata nélkül vont le a szakértő annak szilárdságára vonatkozó következtetéseket. Az alperes vitatta azt is, hogy az áru rögzítése, illetve a fuvarozó által adott útmutatás szerinti elhelyezése nem minősül a CMR 17. Cikk 4/c pontja szerinti árukezelésnek, elhelyezésnek. Rámutatott arra is, hogy a fuvarozó felelősség alóli mentesüléshez a CMR 17.Cikk 2. pontja értelmében, az is szükséges, hogy a sérülést olyan körülmény okozza, amelyet a

fuvarozó nem kerülhetett volna el, illetve amelynek következményeit nem háríthatta el. Kifejtette, a fuvarozó, megfelelő rakodási és rögzítési szakismeretekkel rendelkezve a csomagolás hiányosságát felismerhette volna. A feladót figyelmeztethette volna. A fuvarozást, a hiányosságok szakszerű elhárításának elvégzése után kellett volna megkezdeni. A fuvarlevél megfelelő rovatában, erre való feljegyzés bevezetésével, a felelősségét elháríthatta volna. Az alperes kártérítési felelőssége a Ptk.520.§ /2/ bekezdése értelmében csak akkor állna fenn, ha a küldemény fuvarozását maga végezte volna.

Hivatkozott arra is, hogy a Ptk.490.§ /2/ bekezdése alapján, a mások személyét vagy vagyonát veszélyeztető csomagolás esetén, a fuvarozónak a küldemény továbbítását meg kellett volna tagadnia.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását indítványozta. Vitatta az alperes által állított jogszabálysértéseket. Előadása szerint a bekövetkezett kár oka a rögzítésére használt állvány összeomlása volt. Nincs ezért annak jogi jelentősége, hogy a gépkocsivezető végezte az áru végső rögzítését. A márványlapokat tartó állvány szilárdságát a fuvarozó nem tudja ellenőrizni. A berakodást végző tulajdonában álló eszköz alkalmatlansága, és a berakodást speciális eszközökkel végző szakvállalat gondatlansága idézte elő a kárt. Azt a fuvaroztatónak, illetve a megbízónak kell viselnie. Az alperes által a gépkocsivezetőtől elvárt gondosság mérnöki tudás meglétét igényelné, a szakértő álláspontja szerint.

A felperesi beavatkozó szintén a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte. Hangsúlyozta, az alperes nem bizonyította, hogy az áru sérülése nem a CMR 17.Cikk 4/c pontja alapján következett be.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy a támadott határozat nem jogszabálysértő.

Az eljáró bíróságoknak azt kellett vizsgálniuk, hogy ki végezte az áru felrakását, illetve elhelyezését a felperes gépjárművére, megállapítható-e, hogy az áru megsérülése milyen okra vezethető vissza. Figyelemmel kellett továbbá lenniük a peres feleket terhelő bizonyításra is.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság álláspontja szerint a feladó A/9 alatt csatolt, 2002. október 9-i nyilatkozata, illetve a felperes gépjárművezetőjének a felperesi beavatkozó

részére készített 2002. április 8-i írásbeli beszámolója, a felperes részére 2002. április 10-én kelt nyilatkozata, továbbá a 2005. június 23-án tartott bírósági tárgyaláson tett személyes előadása alapján egyértelműen megállapítható, hogy a perbeli márványtáblák felrakását és elhelyezését a feladó végezte. A CMR 17. Cikk 4/c pontja, illetve 18. Cikk 2. pontja értelmében ezért azt kellett vélelmezni, hogy az áru megsérülése e tevékenységgel okozati összefüggésben következett be. Az alperesnek a vélelmet nem sikerült megdöntenie. Az elsőfokú bíróság által beszerzett igazságügyi gépjármű-műszaki szakértő által készített véleményből ugyanis kitűnik, hogy az árukár bekövetkezésének oka kizárólag a feladó által rendelkezésre bocsátott, a márványtáblák rögzítésére (és nem csomagolására) szolgáló acélállvány összeomlása volt. A szakértő következtetése annak ellenére megalapozott, hogy az acélbak anyagát és statikai jellemzőit nem állt módjában vizsgálni. A rakomány súlyának és méretének, az acélbak méreteinek és a centrifugális erő hatásának ismeretében ugyanis megalapozott következtetés volt levonható arra hogy az állvány statikailag nem volt képes elviselni a márványtáblák súlyát. A kár okát előidéző körülményre tekintettel a jogvita eldöntése szempontjából nem volt ezért jogi jelentősége annak, hogy a felperes gépkocsivezetője útmutatást adott az árunak a teherautó rakterében történő elhelyezésére, illetve hogy a feladó által alkalmazott rögzítésen felül még további rögzítést alkalmazott.

Helytállóan állapították meg a szakértő nyilatkozat alapján azt is az eljáró bíróságok, hogy a mérnöki képesítéssel nem rendelkező gépjárművezetőnek nem kellett felismernie az acélállványzat áru rögzítésre való alkalmatlanságát. Nem volt ok arra, hogy a CMR 8. Cikk /1/ bekezdés b) pontja alapján, a fuvarlevélre az ezzel kapcsolatos fenntartást bejegyezze, valamint, a Ptk. 490. § /2/ bekezdése értelmében, az áru továbbítását megtagadja. A CMR 17. § /2/ bekezdése szerint a kárt előidéző körülményt nem kerülhette el, annak következményeit nem háríthatta el. Mindezekre tekintettel az alperes által állított jogszabálysértéseket megállapítani nem lehetett. A felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat a jogszabályoknak megfelel, azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság hatályában fenntartotta.

Az alperes a Pp. 270. § /1/ bekezdése, illetve a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján köteles a felperes, illetve a felperesi beavatkozó ügyvédi munkadíjból álló perköltségét megtéríteni.

Budapest, 2007. november 20.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke
Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk.előadó bíró
Dr.Vezekényi Ursula sk.bíró

PG.

Kiadmány hiteléül:

Piller Gizella
(bírószági írnok)